

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหากฎหมายและอุปสรรคเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลในประเทศไทย
คำสำคัญ	อุปสรรค, การลงทุน, พลังงานชีวมวล
นักศึกษา	สมชาย จันทปัญญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ อภิสิทธิ์ จันทวิมล
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมาะ
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ.	2556

บทคัดย่อ

ตามที่รัฐบาลไทยได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมลงทุนในกิจการผลิตไฟฟ้ามากขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก ประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลพลอยได้ที่สำคัญนอกเหนือจากผลผลิตการเกษตรก็คือ ชีวมวลซึ่งเป็นวัตถุดิบเหลือใช้จากการเกษตรปีละจำนวนมาก เช่น ฟางข้าว แกลบ กากอ้อย ชังข้าวโพด เหง้ามันสำปะหลัง และทะลายปาล์ม เป็นต้น ที่สามารถนำมาใช้งานในการผลิตพลังงานไฟฟ้าหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ อีกทั้งการที่พลังงานชีวมวลมีราคาถูกกว่าพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลนั้นถือเป็นแรงจูงใจให้กับนักลงทุนพร้อมที่จะลงทุน ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในกิจการผลิตไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงจากพลังงานชีวมวล โดยการขายไฟฟ้าที่ผลิตได้จากพลังงานชีวมวลให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.) เพื่อตอบสนองความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าที่มาจาก การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งเพื่อเป็นการลดภาระการลงทุนในกิจการผลิตไฟฟ้าของภาครัฐและลดหนี้สินของภาครัฐ แต่ทั้งหมดนี้จะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในทางพาณิชย์ รวมทั้งต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยี การจัดการ และแหล่งของชีวมวลต่างๆ โดยการสนับสนุนของรัฐบาลอย่างจริงจัง ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อวิจัยปัญหากฎหมายและอุปสรรคการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวล ลักษณะทั่วไปของอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวล ปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวล นโยบายส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลจากภาครัฐ และวิจัยถึงผลกระทบจากการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

ในผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนโครงสร้างด้านกิจการผลิตไฟฟ้าและมีการปรับเปลี่ยนนโยบายจากการที่ภาครัฐเป็นผู้ให้บริการในลักษณะผูกขาดไปสู่การเปิดให้มีการแข่งขันเสรีในรูปของธุรกิจการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นนั้น ยังจำเป็นที่ภาครัฐต้องมีบทบาทในการกำกับดูแลเพื่อประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ แต่การดำเนินงานในปัจจุบันองค์กรภาครัฐที่เป็นหน่วยงานส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ยังไม่มีเอกภาพยังกระจัดกระจายตามหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐดังกล่าวก็ยังไม่มีความเป็นอิสระเท่าที่ควร ในบางครั้งก็ยังคงแทรกแซงในการดำเนินงานจากทางฝ่ายการเมือง รวมทั้งกฎหมายบางฉบับที่มีการบัญญัติขึ้นใหม่หรือในบางฉบับที่มีการแก้ไขเพื่อรองรับนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการลงทุนกิจการผลิตไฟฟ้า ซึ่งในกฎหมายบางฉบับก็เอื้ออำนวยสำหรับการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าแต่บางฉบับยังไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการลงทุนในกิจการดังกล่าว โดยเฉพาะภาคเอกชนผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าที่ต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายที่สำคัญในการประกอบกิจการอยู่หลายฉบับ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้ามีความจำเป็นต้องดำเนินการขออนุญาตจากหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องหรือดำเนินการพร้อมกัน ไป อันเป็นลักษณะซ้ำซ้อนกันและยังไม่เป็นการแน่นอนว่าจะได้รับการอนุญาตหรืออนุมัติได้ตามกฎหมายทุกฉบับ อีกทั้งภาครัฐไม่มีความแน่นอนในการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการประกาศรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลและการเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตไฟฟ้าของภาคเอกชนผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวล ทั้งนี้ในปัจจุบันประเทศไทยมีความต้องการใช้ไฟฟ้าในปริมาณที่เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้น จากผลการวิจัยได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขปัญหากฎหมายและอุปสรรคดังกล่าวโดยจัดให้มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวกับพลังงานชีวมวลโดยตรงเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติก่อนและมีองค์กรอิสระทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลเพื่อควบคุมการดำเนินกิจการให้เป็นไปอย่างเหมาะสม โปร่งใสตรวจสอบได้และเปิดเสรีให้มีการแข่งขันมากขึ้น รวมทั้งต้องมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยการให้อำนาจเพิ่มขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาตและดำเนินการในการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าของคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ รวมทั้งต้องมีการแก้ไขประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม 2515 ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าวและสถานการณ์การแข่งขันในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติต่อไป